

12.10.2018

KEHA/3479/2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto asiaan: HE 96/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä

Keski-Suomen ELY-keskus pitää tärkeänä kotouttamisen edistämistä ja samalla myös kotoutujien osaamisen hyödyntämistä työmarkkinoilla. Keski-Suomen ELY-keskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Järjestöjen, elinkeinoelämän ja muun kansalaisyhteiskunnan rooli kotoutumisen edistämisessä on merkittävä ja esityksen tavoitteena on myös lisätä ja vahvistaa kotouttamisen kumppanuuksia.

Maakunnan ja kunnan vastuulla on huolehtia kotoutumisen alkuvaiheen neuvonnasta ja ohjauksesta tarvittaviin kotoutumista edistäviin palveluihin. Maakunta vastaisi jatkossa siitä, että alueella on toimipisteitä tai palveluita, joissa maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista alkuvaiheen neuvontaa ja ohjausta. Keski-Suomen ELY-keskus pitää hyvänä, että lailla pyritään entistä tehokkaammin tavoittamaan niitä maahanmuuttajia, joilla on riski jäädä kotoutumista edistävien palvelujen ulkopuolelle kuten lapsia kotona hoitavat äidit tai maahanmuuttajanuoret (NEET-riski).

Keski-Suomen ELY-keskuksen kokemuksen mukaan maahantulon alkuvaiheen neuvonnan ja ohjauksen pysyväisluonteisella palvelulla voidaan paremmin huolehtia alkuvaiheen neuvontapalvelujen saatavuuden yhdenvertaisuudesta eri maahanmuuttajaryhmille ja maakunnan reuna-alueille. Nykyiset hankerahoitukseen tai määräaikaisen rahoitukseen perustuvat palvelut eivät välttämättä tavoita kaikkia palvelun tarvitsijoita. Lisäksi Keski-Suomen ELY-keskus korostaa, että kotoutujille on digitaalisten palveluiden ohessa riittävästi tarjolla henkilökohtaista palvelua. Lakiesityksen mukainen alaikäisinä maahan tulleiden perheryhmäkotija jälkihuollon palveluiden järjestämisen selkiyttäminen vähentää yhden haavoittuvassa asemassa olevan ryhmän syrjäytymisriskiä, mitä Keski-Suomen ELY-keskus pitää hyvänä ratkaisuna.

Maakunta voi järjestää kotoutumispalvelut (ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus, erilaiset asiakassuunnitelmat ja kotoutumiskoulutus) itse tai pal-

velujen tuottaminen voidaan esimerkiksi järjestää kasvupalveluihin liittyvällä monituottajamallilla. Keski-Suomen ELY-keskus arvioi, että monituottajamallilla voidaan lisätä palvelujen vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta sekä luoda alueelle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Keski-Suomen ELY-keskus yhtyy myös esitettyyn huoleen kasvupalveluihin sisältyvästä asiakkaan valinnanvapaudesta. Sen käytössä voi syntyä tilanteita, ettei mikään taho kiinnitä riittävästi huomiota asiakkaan todelliseen palvelutarpeeseen. Huolena on monialaisen palvelutarpeen asiakkaat ja heidän kykynsä käyttää tarkoituksenmukaisesti valinnanvapautaan.

Kotoutumiskoulutuksen osalta maakuntaudistus ei aiheuttane suuria muutoksia nykytilanteeseen. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että vapaan sivistystyön rahoitusta koskeva lakiuudistus vuoden 2018 alusta on mahdollistanut joustavat koulutusmahdollisuudet esimerkiksi luku- ja kirjoitustaidottomille, kotona lapsia hoitaville vanhemmille ja myös työssä käyville.

Kotoutumispalvelujen määräraha siirrettäisiin uudistuksessa osaksi maakunnan yleiskatteellista määrärahaa. Keski-Suomen ELY-keskus jakaa esityksen huolen siitä, että kotoutumisenäkökulman on arvioitu voivan jäädä vähälle huomiolle maakuntien määrärahojen yleiskatteellisuuden ja tehtävien laajuuden vuoksi. Keski-Suomen ELY-keskus arvioi lisäksi, että lakiesityksen sisältämä omavalvontaohjelma tukee kotouttamislain toteutumista maakunnissa. Keski-Suomen ELY-keskus pitää myös hyvänä, että työ- ja elinkeinoministeriö seuraa palvelujen toteutumista ja yhdenvertaista saatavuutta valtakunnallisesti ja maakunnittain.

Maakunnalla on palvelujen järjestämisvastuun lisäksi vastuu maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta yhteistyössä kuntien, koulutusorganisaatioiden, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Keski-Suomen ELY-keskus katsoo, että kotoutumiseen liittyvien palvelujen järjestämis-, ja yhteensovittamistehtävät edellyttävät nykyistä suurempaa resurssointia tulevassa maakunnassa.

Ylijohtaja

Pasi Patrikainen

Erikoissuunnittelija

Sari Jokinen